

Čmrlji.

(Obraz iz prirode. — Piše Stánon.)

III.

Preteklo je nekaj dnij.

Priroda se je oblekla v novo zeleno obleko. Radodarna pomlad ji je povila v sveže zelenje nebroj belih, rdečkastih, modrikastih in rmenkastih cvetov. Vse je vrelo na prosto, občudovat dragoceno krilo matere prirode. Celó solnce je ostajalo dlje časa na nebu in nepremično motrilo prebujeni svet pod seboj. Kraljevo solnce pa ni samo gledalo na prirodo, ampak pošiljalo je tudi svoje žarke na zemljo, drameč na dan vse stvarstvo.

Gorko je bilo, prav gorko.

Na novi čmrljev dom pod leskovim grmom so se ljubeznivo vsipali solnčni žarki. Gospodinji in kraljici matici je postajalo vroče v gorki hiši. Tako rada bi bila zletela na prosto, da bi se bila oddahnila in si potolažila glad, ki jo je že nadlegoval. Toda kot skrbna mati se ni ganila od zibelij svojih otrok. Rmenkaste celice so postajale namreč vedno bolj temne. Pričakovati je bilo vsaki čas, da se izležejo novi udje čmrljevega rodu — delavke. Teh je naša matica komaj pričakovala; zato se ni ganila od celic.

Slednjič je zapazila, da se nekaj giblje v njih. V ugodni solnčni toploti so se bile res izglele prve delavke. Kot majhni črvički so prilezle iz drobnih jajčec. Niso imele ne očij, ne rok in tudi nog ne. Saj jih tudi niso potrebovale. Ako so bile lačne, — in lakota jih je nadlegovala v jednomér — treba jim je bilo samo usta odpirati in sladki méd, s katerim so bile zibelke napolnjene, jim je tekel v usta. To je bilo življenje, kakor v Indiji Komandiji, kjer ljudem bajè pečena piščeta leté v usta.

Črvički so pridno jedli in rastle od dne do dne. — Slednjič so se naveličali jesti. Saj so pa tudi bili debeli, da so se kar svetili od maščobe. Začelo se jim je dremati, — od samih poedin so bili trudni. Snedeži! — Zato so si tkali nočno haljo iz tenkih svilnatih nitek, v katero so se zavili in — zaspali... Prirodoslovci bi rekli: zabubili so se.

Matica se je malo oddahnila od skrbi. Ker jo je glad vedno bolj opominjal, ostavila je spečo družinico in izletela iz doma. Nenavadno dobro ji je šel danes v slast sladki méd. Zadovoljno je brenčala in premišljevala, kako brezskrbno življenje jo čaka potem, ko vzraste novi zarod. Treba bo povečati hišo, sezidati več novih celic, prevleči stene v hiši s preprogo iz voska, in vsega tega dela se ona ne bo pritaknila. Samo nadzorovala in ukazovala bo. Srečni upi!

Mine pet dnij. — Rmene zibelke v čmrljevi hiši stojé z raztrganimi pokrovi — prazne. Iz malih črvičkov so postali čmrlji; pretrgali so odejo in prilezli na dan. Malo okorni so še, no, vendar jako pridno pomagajo pri delu. Ne imenujejo se zastonj delavke.

Mala čmrljeva hiša je pretesna novemu zarodu. Treba jo je razširiti. Prične se čas neumornega dela. Od zore do mraka prihajajo in odhajajo

delavke domov in od doma. Najprej popravijo raztrgane zibelke, v katerih so spale, napolnijo jih z médom ter se loté graditve novih celic. Delo jim gre urno od rok, kmalu stoji v hiši gruča celic, iz katerih se svetlika méd. Zadovoljna matica hodi od celice do celice in polaga vanje drobna jajčka.

Našemu rodu pod leskovim grmom je sreča nenavadno mila. V tihem zakotju ne iztakne nobena sovražna roka skromnega doma. Pač prinašajo delavke žalostne novice o sorodnih rodovih.

Tako je zadela zadnjič mnogobrojno čmrljevo družino na Kovačevi grivi grozna nesreča. Po noči, ko so trudne delavke mirno spale, samo matica je bdela, se je priklatila roparska lesica in je pohrustala vse satovje z delavkami vred. Le matica in tri delavke so si rešile s težavo življenje. — Na Primšarjevem omejku je gospodinjala znanka naše matice. Imela je dom dobro urejen, a premalo skrit. Zavohali so ga otroci, in sedaj nima miru pred njimi. Vsak dan ji razkopajo streho in posrkajo sleherno kapljo medú. Delavke so že trudne in čmrne vsled brezvspešnega dela.

Naša družina posluša s strahom te žalostne novice. Toda to ne odvrča nobenega nje uda od marljivosti. Marveč še vspešneje jim gre delo od rok.

Pomladansko solnce postaja od dné do dné toplejše. Poletje nastopa.

S prihodom poletja se oveseli naša družba tudi prirastka novih udov. Iz novih celic se namreč izležejo male matice. Iz teh vzrastejo pridne delavke, ki ležejo tudi jajčka v napolnjene celice.

Pravo življenje pa se razvije šele meseca avgusta, ko vstanejo iz celic velike matice in samci. — Sedaj je družina popolna. Kakih dvajset samic, deset samcev in cel roj delavk skrbi sedaj za blaginjo in srečo čislanega rodu pod leskovim grmom. In v tej družini ne počiva nihče. Celó samci, ki pri sorodnih bučelah samo lenarijo, delajo tukaj pridno od zore do mraka. Kamor greš v bližini, zapaziš kakega čmrlja iz naše rodovine. Največ se jih seveda mudi pri mrtvih koprivah za našo hišo, kjer smo že v začetku opazovali velikega samca — basista.

Poletje se bliža koncu. Čmrljev dom je prenapolnjen s satovjem. Toda marljivi delavci postajajo trudni. Sicer še izletavajo iz hiše, ali doma več ne skrbé za snago in red. Na nekaterih celicah se kaže plesen. Nesnažni, debeli črvi lazijo pod satovjem. Pozna se, da ni več spretne matične roke. Stara reva boleha v kotu in tarna. Vedno hujše ji je.

Zunaj postaja hladno. Mrzla burja piha in trga ormenelo listje raz drevje. Okoli poldneva še ogreje solnce otrplo naravo, a zjutraj in zvečer je hladno, oh, zelo hladno. — Počasi letajo trudne delavke od doma, a malokatera se še vrne. Silna burja jih pomeče na tla v mrzlo roso, kjer vsega hudega poginejo. Vedno bolj prazno in tiho je v čmrljevem domu. Slednjič se poslovi i matica od sveta: osamljeni revi menda počí od žalosti srce.

Le kakih pet velikih matic še lazi v razdejanem domu. Tudi te se razidejo. Prva ostane doma, kjer se zarije globoko v zemljo, druge pa odleté in se poskrijejo po razpokah in duplinah, kjer otrpnejo, čakajoč pomladnega vstajenja.

Bog zná, koliko izmed njih jih bo spomladi začelo novo življenje, koliko jih bo ugonobila mrzla zima.

